

OBSAH

ÚVODEM	9
1. VZNIK A VÝVOJ RETRIBUČNÍCH ZÁKONŮ	14
Cesta k retribučním dekretům	14
Tzv. velký retribuční dekret	19
Tzv. malý retribuční dekret	23
Dekret o Národním soudu	26
Činnost mimořádných lidových soudů v českých zemích	30
Lidové soudnictví na Slovensku	39
Retribuce v evropském kontextu	43
2. ČINNOST MIMOŘÁDNÉHO LIDOVÉHO SOUDU V MOSTĚ V LETECH 1945–1947	46
Ustavení Mimořádného lidového soudu v Mostě	46
Charakteristika soudních spisů MLS v Mostě v letech 1945–1947	62
Údaje o obžalovaných z let 1945–1947	62
Národnostní skladba obžalovaných	63
Sociální struktura obžalovaných	64
Charakter rozsudků z let 1945–1947	66
Neprojednané případy	67
Trest odnětí svobody a jeho výše	68
Charakter spáchaných trestných činů	71
Zločiny proti státu	71
Zločiny proti osobám	73
Zločiny proti majetku	74
Zločin udavačství	74
Shrnutí	76
3. UDAVAČSTVÍ. PROMYŠLENÁ FORMA KOLABORACE?	77
Motivy udávání	80
Shrnutí	112
4. VYBRANÉ TRESTY SMRTI A DOŽIVOTÍ UDĚLENÉ MLS V MOSTĚ V LETECH 1945–1947	113
Vybrané tresty smrti a doživotí - zločin udavačství	113
Udání učiněná vědomě, se sledováním vlastního prospěchu	114
Jindřich Rochlitzer	114
Jaroslav Budinka	119
Václav Kučera	129

Eduard Milka	132
Valentin Hradil	136
Bedřich Efler	137
Bedřich Martinů	140
Alois Wend	141
Václav Šlehofer	143
Udání učiněná vědomě, z osobní msty	144
Rudolf Stalmach	144
Udání odlišné povahy	146
Anna Gebertová	146
František Sander	149
Shrnutí	150
Vybrané tresty smrti a doživotí. Násilí v pracovních táborech	150
Rudolf Spousta	153
Emil Oswald	154
Richard Franz	154
Josef Braune	155
Waldemar Perner	156
Alois Svoboda	157
Vybrané tresty smrti a doživotí	158
Alžběta Möseová	158
František Glaser	160
Karel Groschup	160
Karel Merten	162
Ottmar Robl	162
Shrnutí	164
5. ČINNOST MIMOŘÁDNÉHO LIDOVÉHO SOUDU V MOSTĚ V ROCE 1948	166
Údaje o obžalovaných z roku 1948	169
Národnostní skladba obžalovaných	170
Sociální struktura obžalovaných	171
Charakter rozsudků z roku 1948	173
Neprojednané případy v roce 1948	172
Charakter spáchaných trestných činů	172
Trest odnětí svobody a jeho výše v roce 1948	175
Obnovená trestní řízení	176
Shrnutí	185

6. VYBRANÉ KAUZY PROJEDNÁVANÉ

PŘED MIMOŘÁDNÝM LIDOVÝM SOUDEM V MOSTĚ V ROCE 1948	186
Jaroslav Krupka	186
Jan Treiber	188
Kazimír Rudolf Sýkora	189
Viktor Richter	189
Růžena Čermáková	191
Shrnutí	191
ZÁVĚREM	193
SUMMARY	197
ZUSAMMENFASSUNG	201
POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA	205
Archivy	206
Tištěné prameny	206
Soudobý tisk	206
Literatura	206
SEZNAM ZKRATEK	210
TABULKY	212
OBRAZOVÉ PŘÍLOHY	225

Preložená práce se zabývá činností jednoho z dvaceti čtyř po válce ustavených soudů, Mimořádného lidového soudu v Mostě v letech 1945–1948. Jejím hlavním úkolem je zmapovat činnost daného soudu v obou retribučních obdobích, charakterizovat trestní spisy a statisticky vyhodnotit poznatky o obžalovaných. Ze čtyř vymezených skupin zločinů je zvláštní pozornost věnována zločinu udrvačství. Vzhledem k tomu, že české země patřily k zemím s nejvyšším počtem udělených absolutních trestů v retribuční justici, zaměřuje se další část práce na případy, v nichž byl vynesen právě trest smrti, příp. trest doživotního žaláře. Struktura práce odpovídá funkčním obdobím samotných mimořádných lidových soudů. Nejprve jsou reflektovány poznatky o činnosti Mimořádného lidového soudu v Mostě v tzv. prvním retribučním období v letech 1945–1947, posléze obdobným způsobem v tzv. druhém retribučním období v roce 1948.

¹ Mezinárodní soudní tribunál, který zasedal v Norimberku, byl ustaven na základě londýnské dohody o stíhání válečných zločinců z 8. srpna roku 1945. Měl před ním stanout hlavní představitelé nacistického Německa. Počte sídla zasedání tribunálu se připravovaný proces dostal do povědomí veřejnosti jako „norimberský proces“. Obžalováni byli více než dvě desítky osob. Proces byl zahájen 20. listopadu 1945 a trval bezmála jeden rok. Dvanácti souzeným byl udělen trest smrti. V rozsudku byly dále vyhlášeny jako zločinecké organizace vedení NSDAP, oddíly SS, SD a gestapo. Zproštěny viny byly říšská vláda, oddíly SA, vrchní velení Wehrmachtu, generální štáb a jezdecké oddíly SS. Podrobněji např. GILBERT, Gustave Mark: *Norimberský proces*, Praha 1981; HEYDECKER, Joe J. – LEBB, Johannes: *Norimberský proces*, Praha 2007; HONZÍK, Miroslav: *Povstání, soud přelévání*, Praha 1996, aj.